

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. III. Solvuntur argumenta hæreticorum contra Filii & Spiritus Sancti
divinitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

IX. Datur in Deo Trinitas Personarum.

Contra hos omnes errores veritas Catholica est, in Deo non unam tantum, sed plures dari Personas divinas. Hoc probatur imprimis ex illo Matth. ultimo, v. 19. Baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. De his etiam dicit S. Joan. ep. 1. cap. 5. v. 7. Tres sunt, qui testimonium dant in celo, Pater, & Verbum, & Spiritus Sanctus. Alia ad hanc veritatem probandam afferentur in sequentibus.

SECTIO SECUNDA.

Patris, & Filii, & Spiritus Sancti Divinitas ostenditur.

I. Non hic agitur cum Atheis.

NON hic nobis controversia est cum Atheis, hi enim cum existere verum Deum negent, eandem operam Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum, veram in se habere divinitatem negabunt. Cum iis ergo solis hic agimus, qui admittunt Scripturam, Judæis scilicet & hæreticis, variisque adductis testimoniis, trium Personarum divinitatem ostendimus.

II. Patris divinitatem nullus, vel Judæus, vel hæreticus negavit.

Ad Patrem ergo quod attinet, nullus, vel Judæus, vel hæreticus, cum qui in sacra Scriptura Deus Pater appellatur, negat esse verè & propriè Deum; licet Valentinus ille, de quo sect. præcedente, num. 7. cum negaverit esse Personam. Probatur tamen imprimis ex illo Malachia 2. v. 10. Nunquid non Pater unus omnium nostrum? nunquid non Deus unus creavit nos? Item Psalmo 88. v. 26. Ipse invocabit me, Pater meus es tu, Deus meus, & susceptor salutis mea. In novo autem testamento, Joan. 8. v. 54. dicit Christus: Est Pater meus, qui glorificat me, quem vos dicitis, quia Deus vester est. Deinde Joan. 20. v. 17. dicit similiter Christus: Ascendo ad Patrem meum, & Patrem vestrum, Deum meum, & Deum vestrum. Præterea 2. ad Corin. 1. v. 3. ait Apostolus: Benedictus Deus, & Pater Domini nostri Jesu Christi &c. Sed quia hac de re, ut dixi nemo dubitat, diutius ejus probationi non insistam.

III. Contra multorum oppugnationes dicitur Filius declaratur.

Quoad secundum itaque: divinitatem scilicet Filii, eam acriter impugnaverunt Judæi, & Ariani, tum antiqui, tum novi. Sed probatur ex illo Genes. 1. v. 26. ubi dicit Deus: Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram. Ubi verbum faciamus, plures à quibus homo faciendus esset indicat. Quare Concilium Sardicense can. 13. Si quis, inquit, quod scriptum est, faciamus hominem, non Patrem ad Filium dicere, sed ipsum ad seipsum asserit dixisse Deum, anathema sit. Ibidem etiam, can. 15. definit de Patre & Filio intelligendum esse illud Genes. 19. v. 24. Igitur Dominus pluit super Sodomam & Gomorrhæam sulphur, & ignem à Domino de celo. Quamvis autem hoc Concilium, in omnibus non sit approbatum, hi tamen illius canones nunquam sunt reprobati. S. etiam Hilarius, in libro de Synodis utrumque hujus canonem refert, & approbat. Imò Concilium Nicenum primum verbis illis Genes. 1. Faciamus hominem, denotari ait trium Personarum divinitatem. Alia ad hoc probandum afferri solent ex veteri testamento, quæ hic brevitate causâ omitto.

Ex Veteri Testamento probatur Filius divinitas.

S. Hilarius.

Concilium Nicenum.

Verbis novi Testamenti locus Filius divinitas ostenditur.

In novo autem testamento plurima sunt Scripturæ loca, quæ Filii divinitatem ostendunt: Illud imprimis Joan. 1. v. 1. In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per

ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil, quod factum est &c. Quæ verba peculiariter scripsit S. Joannes ad probandam Christi divinitatem, contra aliquos tunc temporis illam negantes. Joannis etiam 20. v. 28. Respondit Thomas, & dixit ei, Domine meus, & Deus meus. Ad Romanos 9. v. 5. Ex quibus est Christus secundum carnem, qui est super omnia Deus benedictus in sæcula. Ep. 1. Joan. cap. 5. v. 20. Scimus quoniam Filius Dei venit, & dedit nobis sensum, ut cognoscamus verum Deum, & simus in vero Filio ejus. Hic est verus Deus, & vita æterna. Quod testimonium, ad finem hic à nobis intentum, est efficacissimum: quamvis Erasmus, qui, ut ait Vasquez 1. p. disp. 109. cap. 2. num. 13. omnia fidei nostre fundamenta clanculum evertere moliebatur, peregrinam & exoticam illius interpretationem ex suo cerebro confinxerit.

Infirmus, & perniciosis Erasmi conatus.

Denique hoc idem probatur Pontificum, Conciliorum, ac Patrum testimoniis, qui uno ore Christi divinitatem contra Arianos testantur, idque ita constanter, & nemine, vel leviter de ea dubitante, ut eos recensere, omnino sit superfluum. Videatur Valentia hic, disp. 2. q. 1. p. 1. §. 11. Vasquez 1. p. disp. 109. Tannerus hic, Disp. 4. q. 1. dub. 3. & alii, qui hæc fusissimè prosequuntur.

V. Conciliorum ac Patrum auctoritate probatur Filii divinitas.

Tertia etiam Trinitatis Persona, nempe Spiritus Sanctus, est verus Deus. Hæc etiam veritas est fide certa contra Arianos, Eunomianos, & Macedonianos, Spiritus Sancti divinitatem negantes. Probatur primò ex illo 2. Reg. cap. 23. v. 2. ubi dicit David: Spiritus Domini locutus est per me, & sermo ejus per linguam meam, dixit Deus Israel mihi &c. Item Actorum 5. v. 3. dixit Diuus Petrus: Anania, cur tentavit Satanas cor tuum mentiri te Spiritui Sancto? &c. & infra: Non es mentis hominibus, sed Deo. Plura Scripturæ testimonia ad hoc probandum videantur apud Auctores proxime citatos.

VI. Divinitas etiam Spiritus Sancti declaratur.

SECTIO TERTIA.

Solvuntur argumenta hæreticorum contra Filium & Spiritus Sancti divinitatem.

OBJICIUNT hæretici primò, Christum se nunquam appellasse Deum. Respondetur Christum se Deum sæpius vocasse: ut Joan. 10. v. 30. Ego, & Pater unum sumus. Item Joan. 14. v. 1. Creditis in Deum, & in me credite: utpote qui sum Deus. Joan. etiam 3: vocat se unigenitum Filium Dei. Præterea calumniabantur eum Judæi, quòd homo cum esset, se faceret Deum, & æqualem Deo.

I. Christus se Deum sæpius appellavit.

Objiciunt secundò Ariani verba illa Joan. 17. v. 3. Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum Deum verum, & quem misisti Jesum Christum. Respondetur cum S. Athanasio in Disp. illâ cum Ario, S. Nazian. Basilio contra Eunomium, & aliis, Patrem esse verè ac propriè solum verum Deum, id est non esse alium verum Deum præter ipsum, alii enim omnes Dii sunt Dii falsi. Hinc tamen non sequitur Filium non esse verum Deum, sed non esse alium Deum à Patre, at eundem verum Deum cum illo. Unde & S. Joan. ep. 1. cap. 5. tre. v. 20. de Christo dicit: Hic est verus Deus, & vita æterna. Et eodem modo responderi debet, si hic

II. Quo sensu Deus Pater dicatur solus verus Deus.

Filius est verus Deus, sed non alius Deus à Patre.

Scripturæ

Scripturæ locus urgeatur contra Spiritum Sanctum.

III. Objiciunt iidem tertio illud 1. ad Tim. 6. v. 15. *Vsq̄ ad adventum Domini nostri IESU-CHRISTI, quem suis temporibus ostendet beatus & solus potens, Rex Regum, & Dominus Dominantium.* Respondetur, hoc dictum Apostoli nihil facere contra divinitatem Filii; hic enim nulla fit peculiariter mentio de Patre. Tota ergo Trinitas, est quæ hic dicitur *Solus potens, Rex Regum, &c.* tota enim Trinitas Christum suo tempore in gloria ostendet.

IV. Objiciunt quarto: Filius omnia non novit, dicitur enim Math. 11. v. 27. *Nemo novit Filium, nisi Pater, ergo non est Deus.* Contra: additur ibidem, *Neque Patrem quis novit, nisi Filius, ergo nec Pater est Deus.* Hoc ergo, inquit in hunc locum S. Augustinus, non eget explicatione. Sermo ergo illic est de creaturis; unde ibidem additur: *Et cui voluerit Filius revelare.* Dum verò Marci 13. dicitur Christus nescire diem iudicii: primo hoc de eo dicitur, ut homine. Deinde, etiam ut homo diem illum noverat, sed acceperat sub secreto, ut scilicet aliis eum non revelaret.

V. Objiciunt quinto illud Joan. 14. v. 28. *Pater major me est.* Respondetur cum S. Ambrosio, S. Augustino, & Interpretibus communiter, sermonem ibi esse de Christo ut homine. Verum quidem est quosdam Patres Græcos, ut S. Athanasium, S. Basilium, S. Nazianz. & alios, hæc verba de Filio, etiam ut Deo intelligere, sed aliam majoritatem in Patre non agnoscunt, quam appellationem Patris, quæ quandam dignitatem sonat, & ideo præcisè majorem esse volunt, quia est prior origine. Unde ex Latinis S. Hilarius lib. de Trin. ait, ita Patrem vocari majorem, ut tamen Filius non sit minor. Et eodem modo intelligenda sunt alia locutiones Scripturæ, quæ inferioritatem præ se ferunt, ut dum Christus dicitur obediens, subjectus &c. nempe quoad humanitatem.

VI. Objiciunt sexto id quod habetur Prover. 8. v. 22. *Domini creavit me &c.* Et Ecclesiastici 24. v. 12. *Qui creavit me, requievit in tabernaculo meo: & v. 14. additur: Ab initio, & ante sæcula creata sum.* Quæ de Christo ut homine videntur intelligi non posse. Respondetur tamen, hæc & similia verba à multis ex Sanctis Patribus intelli-

de Christo ut homine, qui scilicet secundum humanitatem verè creatus est, diciturque ante omnem creaturam creatus, primogenitus omnis creatura &c. quia in mente divinâ primò fuit, & principaliter intentus. Deinde lectio magis probata ab Ecclesiâ est, *Domini possedit me &c.* Tandem Verbum creavit non sumitur rigosè, sed prout idem sonat ac genuit, seu produxit: & idem est de aliis Scripturæ locis, sicubi hæc vox æternæ sapientiæ applicari videtur.

Contra divinitatem Spiritus Sancti objicitur septimò illud Joan. 1. v. 3. *Omnia per ipsum* (hoc est per Verbum) *facta sunt:* ergo Spiritus Sanctus non est Deus; Deus enim non est factus. Sed contra: si enim particula *Omnia* ita latè sumenda sit, ut quicquid existit, per Verbum factum sit, ergo & Pater factus est per Verbum, sicque non erit Deus. Respondetur itaque, illa omnia per Verbum facta esse, quæ effectiois sunt capacia, qualis nec Pater est, nec Spiritus Sanctus.

Objicitur octavo illud ad Roman. 8. v. 26. *Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus;* ergo inquit Spiritus non est Deus; dolor siquidem, & gemitus in Deum non cadunt. Sed contra, si Spiritus sit Deus, si non, certum apud omnes est, eum esse perfectè beatum; ergo nec doloris, nec gemitus est capax. Respondetur itaque, vel ibi non esse sermonem de Spiritu Sancto, sed de Spiritu orationis & compunctionis, à Spiritu Sancto nobis immisso, ut exponit Sanctus Chrysost. homil. 14. ad Roman. & alii: Vel sensus est, ut ait S. Augustinus, S. Nazian. & alii Spiritum Sanctum hoc modo postulare activè; id est facit nos postulare gemitibus inenarrabilibus. Eodem ferè recidit utraque explicatio.

Denique, etsi Pater sit Sanctus Spiritus, & Filius similiter, cum & Sancti sint, & Spiritus; hæc tamen vox, prout ab Ecclesiâ usurpatur, Personam denotat à Patre & Filio distinctam. Imò in Scripturâ Sacrà nominatur Spiritus Sanctus ut Persona à Patre & Filio distincta: *Baptizantes eos ficit in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti,* Matthæi ultimo, v. 19. Concludo itaque cum S. Cyrillo Alexandrino lib. 3. Theauri, cap. 2. *Quomodo non erunt impietatis rei, qui inter creaturas audent Spiritum Sanctum collocare.*

Quomodo Filius dicitur obediens Patri.

Quo pacto intelligenda sunt illa: Dominus creavit me, &c.

Multis de verbis hæc verba intelligunt de Christo ut homine.

Quomodo capientiam Omnia per ipsum facta sunt.

Quo sensu Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.

Uox Spiritus Sanctus peculiariter tertiam Personam significat.

